

ВЪПРОСНИК

за комплексен държавен изпит на специалност

„ФИНАНСИ И ИНОВАЦИИ“

за придобиване на ОКС „МАГИСТЪР ПО ИКОНОМИКА“

ТЕМА 1. ЦЕНООБРАЗУВАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ: МЕТОДИ И ТЕОРЕТИЧНИ ОБЯСНЕНИЯ

Как пазарите определят цените на финансовите активи? Хипотеза за ефективните пазари. Поведенчески финанси.

ТЕМА 2. ФИНАНСОВИ ИНОВАЦИИ

Продуктови иновации (нови типове финансови активи). Процесни иновации (нови производствени процеси във финансите). Институционални иновации (нови финансови посредници и пазари). „Тъмната страна“ на финансовите иновации.

ТЕМА 3. ФИНАНСОВИ КРИЗИ

Какво представлява финансовата криза? Фактори, предизвикващи финансова криза. Типология на финансовите кризи. Теоретични обяснения на финансовите кризи

ТЕМА 4. ФИНАНСОВИТЕ КРИЗИ В ИСТОРИЧЕСКА ПЕРСПЕКТИВА: РОЛЯТА НА ИНОВАЦИИТЕ

Железопътната мания във Великобритания от 1845-1846 г. Великата депресия (1929-1933 г.). „Dot.com“ балонът в САЩ и кризата от края на 90-те години на ХХ-ти век

ТЕМА 5. ДИНАМИКА НА СЪВРЕМЕННИТЕ ФИНАНСОВИ КРИЗИ В РАЗВИТИТЕ ИКОНОМИКИ

Дерегулиране, финансови иновации и кредитен бум. Банкова криза. Дългова дефлация.

ТЕМА 6. ДИНАМИКА НА СЪВРЕМЕННИТЕ ФИНАНСОВИ КРИЗИ В НОВОВЪЗНИКВАЩИТЕ ПАЗАРНИ ИКОНОМИКИ

Либерализация на финансовите системи и фискални дисбаланси. Валутна криза. Финансова криза от „трето поколение“.

ТЕМА 7. ГЛОБАЛНАТА ФИНАНСОВА КРИЗА ОТ 2007-2008 Г.

Финансовите иновации – главна причина за кризата. Измерения на кризата. Държавна намеса и възстановяване. Следкризисни регулаторни промени във финансовия сектор.

ТЕМА 8. ИНОВАЦИИ В ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ

Структура, роля и характеристики на публичния сектор и публичните финанси. Ефективност на използване на ресурсите в публичния сектор и необходимост от иновации в публичните финанси. Предимства, драйвери и бариери пред иновациите в публичните финанси. Измерване на резултатите от иновациите. Сравнение между иновациите в публичния и частния сектор.

ТЕМА 9. НОВИЯТ МЕНИДЖМЪНТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР – СИНТЕЗ НА ИНОВАТИВНИ ИДЕИ И ПРАКТИЧЕСКИ РЕФОРМИ

Административно-бюрократичен модел за управление на организациите в публичния сектор – обща характеристика. Конституиращи елементи и цели на новия мениджмънт. В търсенето на по-богати визии за управление. Концепция за доброто държавно управление.

ТЕМА 10. МЕНИДЖМЪНТ НА ПУБЛИЧНИ ПРОЕКТИ

Публични проекти – понятие и приложно поле. Концепции за управление на проектния цикъл. Елементи на проектния цикъл. Метод на логическата рамка. Оценка на въздействието и оценка на изпълнението на публични проекти. Управление и бюджетиране, насочени към изпълнението.

ТЕМА 11. ФИНАНСОВИ АСПЕКТИ НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО (ПЧП)

Естество и необходимост от ПЧП. Традиционна обществена поръчка и ПЧП – сравнителен анализ. Форми на ПЧП. Правна рамка на ПЧП в България: условия и ред за осъществяване на публично-частно партньорство.

ТЕМА 12. ПРОЦЕС НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО

Времеви график на ПЧП-проект. Фаза на инициране. Фаза на оценка. Фаза на договаряне. Фаза на изпълнение на проекта. ПЧП-отчетност.

ТЕМА 13. УСЛОВИЯ, РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА КОНЦЕСИИ

Концесия – понятие и приложно поле. Концесия за услуга, концесия за строителство, концесия за ползване – обща характеристика. Процедура за предоставяне на концесия. Съдържание, изпълнение, изменение и прекратяване на концесионен договор.

ТЕМА 14. МЕЖДУРЕГИОНАЛНА ФИСКАЛНА КОНКУРЕНЦИЯ

Теоретични основи и практика на междурегионалната фискална конкуренция. „Твърди“ и „меки“ фактори на конкуренцията. Модел на Ч. Тибо – мобилност и ефективност. Хипотеза на Дж. Бюкенън – публичният сектор в ролята на Левиатан. Междурегионалната фискална конкуренция – случаят на България.

ТЕМА 15. ВЪВЕДЕНИЕ В ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ БИЗНЕС

Основни принципи на животозастрахователния бизнес. Характеристики и особености на личното застраховане. Роля и значение на животозастраховането. Организация и управление на животозастрахователните компании.

ТЕМА 16. ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРОДУКТИ

Видове животозастрахователни продукти – специфики и параметри. Съдържание на спестовните застраховки „Живот“. Анюитетните животозастрахователни продукти. Възможности за допълнително здравно покритие.

ТЕМА 17. ИНОВАЦИИ В ПРОДУКТОВИЯ ПРОФИЛ

Трансформационни тенденции в продуктивния дизайн. Иновации, базирани на опита и очакванията на клиентите. Опростяване на животозастрахователните продукти. Дигитализация на застрахователните продукти.

ТЕМА 18. ДИСТРИБУЦИЯ НА ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ

Видове системи за дистрибуция на животозастраховки. Комбинирано предлагане на финансови продукти. Застрахователните посредници в животозастрахователния бизнес. Приложението на Network маркетинга в животозастраховането.

ТЕМА 19. ДОГОВОР ЗА ЗАСТРАХОВКА „ЖИВОТ“

Обявяване на рискови обстоятелства и сключване на договор. Задължително съдържание на застрахователния договор. Изменение и прекратяване на застраховките „Живот“. Данъчни ефекти от покупката на животозастраховки.

ТЕМА 20. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КАЛКУЛАЦИЯ

Структура на застрахователната премия. Ценообразуване на застраховки „Живот“. Особенности при калкулацията на премията в здравното застраховане. Формиране на видовете животозастрахователни резерви.

ТЕМА 21. СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ В ОТГОВОР НА СЪВРЕМЕННИТЕ ПРОБЛЕМИ НА ОБЩЕСТВОТО

Фактори за засилване на интереса към социалните иновации. Полета за социални иновации. Социалното в социалните иновации.

ТЕМА 22. ДЕФИНИРАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ

Социалните иновации като квази-концепция. Основни характеристики на социалните иновации. Видове социални иновации.

ТЕМА 23. ПРОЦЕСЪТ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ

Етапи на социалните иновации. Социалните новатори. Примери за съвместно създаване на социални иновации, в които потребителите са пряко ангажирани в проектирането и доставката им.

ТЕМА 24. ФИНАНСИРАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ

Финансиране от структурните фондове. Възможности за финансиране на нововъзникващи идеи в областта на социалните иновации. Инициативата JEREMIE.

ТЕМА 25. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ

Методи за идентифициране на социалните ползи от социалните иновации. Измерване на смесената стойност. Измерване на обществената стойност. стойност. Методи в рамките на изградената околна среда.

ТЕМА 26. СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ В СОЦИАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО. СОЦИАЛНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ И СОЦИАЛНАТА ИКОНОМИКА

Иновационният характер на социалното предприемачество. Социалните ефекти на социалните предприятия. Ролята на социалната икономика.

ТЕМА 27. МЯСТОТО НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ В ПУБЛИЧНИТЕ ПОЛИТИКИ

Насърчаване и разпространяване на добри практики. Механизми за подкрепа на иновациите от публичния сектор. Финансиране, обществени поръчки и алтернативно използване на активи.

ТЕМА 28. ВЪВЕДЕНИЕ В ИНОВАЦИОННАТА ПРОБЛЕМАТИКА

Обща представа за феномена „иновация“. Развитие и класификация на иновациите в банковото дело. Причини за иновационния скептицизъм на банките.

ТЕМА 29. ИНОВАЦИОННАТА НАГЛАСА НА БАНКИТЕ

Типизиране на иновационното поведение. Бариери пред иновациите в банкирането. Иновацията – стратегически императив.

ТЕМА 30. ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА НА БАНКИРАНЕТО – РЕАЛНОСТ БЕЗ АЛТЕРНАТИВА

Дигитализация и стратегически приоритети. Дигиталният афинитет на банките. Консистенция на банковата дигитална култура. Бионичната банка – ежедневна необходимост.

ТЕМА 31. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ И ОРГАНИЗАЦИОННО СТРУКТУРИРАНЕ

Дизайнът на „икономизираната“ организация. Опции за позициониране на дигиталните инициативи. Оперативно управление на дигиталната промяна. Процесно дигитализиране.

ТЕМА 32. ФИЛОСОФИЯТА НА КЛИЕНТСКОТО ЦЕНТРИРАНЕ

Клиентски изживявания и клиентско пътуване. Значение на информационната база. Иновации в управлението на връзките с клиентите. Нарастващи изисквания към Relationship мениджърите.

ТЕМА 33. ОТ ПРОДУКТОВА ДИСТРИБУЦИЯ КЪМ СОЦИАЛНА КОМУНИКАЦИЯ

Съдбата на банковите филиали. Мобилното банкиране – парични сделки в нов контекст. Социалното банкиране – „продукт“ и „двигател“ на иновациите. По орбитата на омниканалното пътуване.

ТЕМА 34. ФИНАНСОВИТЕ ИНОВАЦИИ – МЕЖДУ КОНКУРЕНЦИЯТА И ПАРТНЬОРСТВОТО

Щурмът на иновативните компании. Класификация и предимства на FinTech фирмите. FinTech компаниите – алтернатива или партньори на традиционните банки? Новите платформи за всеобщо финансово предлагане.

ТЕМА 35. ЖИЗНЕН ЦИКЪЛ И ФИНАНСИРАНЕ НА НОВ БИЗНЕС

Етапи от жизнения цикъл на новия бизнес. Финансови резултати и етапи на жизнения цикъл. Последователност при финансирането на нов бизнес.

ТЕМА 36. СИЙД И СТАРТЪП ФИНАНСИРАНЕ

Собствени средства и финансиране от роднини и приятели. Ангелски инвеститори. Групово финансиране (краудфъндинг). Рисков капитал. Корпоративен рисков капитал. Предприемачески лизинг.

ТЕМА 37. ФИНАНСИРАНЕ НА РАЗРАСТВАНЕТО И ИЗХОДА

Правителствени програми. Търговски кредит и факторинг. Банково кредитиране и облигации. Мецанин финансиране. Първично (първоначално) публично предлагане (IPO).

ТЕМА 38. ФИНАНСОВА СТРАТЕГИЯ И БИЗНЕС ПЛАН

Стратегически решения и финансова стратегия. Стратегическо планиране. Отличителни черти на бизнес плана на стартиращата фирма и грешки при разработката му.

ТЕМА 39. ФИНАНСОВО ПЛАНИРАНЕ

Финансови планове и интегрирани финансови модели. Прогнозиране на приходите на база исторически данни. Прогнозиране на приходите на база сравними компании. Прогнозиране на приходите чрез фундаментален анализ.

ТЕМА 40. ОЦЕНКА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ФИНАНСИРАНЕ

Устойчив растеж и потребност от допълнително финансиране. Брейквън анализ на паричните потоци. Оценка на потребностите от финансиране чрез анализ на сценариите.

ТЕМА 41. ИЗХОД ОТ ИНВЕСТИЦИЯТА

Възможности за изход. Ликвидация. Първично публично предлагане (IPO). Придобиване от друга компания. Изкупуване от мениджмънт, акционери или служители.

29 март 2018 г.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Аврамов, Й. Проблеми при финансирането на малкия и средния бизнес в Република България. София: Нора 2000, 2014.
2. Благойчева, Хр. Корпоративна социална отговорност и публичен сектор - конфликт или синергия, Във: Вачков, Ст. и др. Финансовата наука - между догмите и реалността. Варна: Наука и икономика, 2016, с. 252-285.
3. Вачков, Ст. Дигитализацията на банкирането – реалност без алтернатива. Във: Вачков, Ст. и др. Финансовата наука – между догмите и реалността. Варна: Наука и икономика, 2016.
4. Вачков, Ст. Дигитални рефлексии върху банковата организация. Годишник на ИУ, т. 88. Варна: Наука и икономика, 2017.
5. Вачков, Ст. Иновациите - новата нормалност в банкирането. Варна: Наука и икономика, 2015.
6. Вълканова, М. Договор за застраховка „Живот“ в случай на смърт в полза на трето лице. София: Авалон, 2011.
7. Георгиев, Л. Иновации и финансови кризи (електронен учебник за дистанционно обучение). ИУ – Варна, 2017.
8. Георгиев, Л. Иновации и финансови кризи (електронно учебно помагало за дистанционно обучение). ИУ – Варна, 2017.
9. Георгиев, Л., Н. Вълканов. Финансово посредничество. Варна: Стено, 2014.
10. Драганов, Хр., Нейков, М. Имуществено и лично застраховане. София: Тракия-М, 2000.

11. Закон за концесиите <<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2137178490>>.
12. Киров, Ст. Bancassurance и дистрибуционната свобода на застрахователните компании. – В: Финансови измерения на икономическата свобода. Варна: 2009.
13. Коев, Й. Въведение в предприемачеството. Варна: Наука и икономика, 2013.
14. Коев, Й. и др. Предприемачество и МСП. Варна: Наука и икономика, 2014.
15. Костова-Пикет, Д. Финансов мениджмънт за малкия бизнес. Ст. Загора : Искра-М-И, 2013.
16. Кънев, Е., Публично-частно партньорство – принципи, модели и политики за частно предлагане на публични услуги. София: „Изток-Запад“, 2011.
17. Манлиев, Г., Новият мениджмънт в публичния сектор. София: Стопанство, 2006.
18. Мишкин, Фр. С. Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари. София: Изток-Запад, 2014.
19. Найденов, Л. За регионалната данъчна конкуренция без оптимизъм. Финансовата наука между догмите и реалността. Варна: Наука и икономика, 2016.
20. Найденов, Л. Междубщинската данъчна конкуренция - стимул за ефективност или кутия на Пандора. Съвременни предизвикателства пред финансовата наука в променяща се Европа. Свищов: изд. „Д.А.Ценов“, 2017.
21. Райнхарт, К., К. Рогоф. Този път е различно. Осем века финансови безумия. София: Сиела, 2013.
22. Рафаилов, Д. Електронни учебни материали по дисциплината „Предприемчески финанси“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
23. Рубини, Н., Ст. Мим. Кризисна икономика. Основен курс за бъдещето на финансите. София: Сиела, 2011.
24. Стиглиц, Дж. Свободното падане. (Америка, свободните пазари, кризата и виновни-те за нея). София: ИнфоДАР, 2010.
25. Христозов, Ж., Димитров, П. Застрахователни продукти. София: ВУЗФ, 2012.
26. Allen, F. Trends in Financial Innovation and their Welfare Impact: An Overview. European Financial Management, 2012, Vol. 18, pp. 493-514.
27. Bлагочева, Нр. Socially responsible award of the procurement contracts// *ЉZVESTIYA*"- Journal of Varna University of Economics, 4/2013, pp. 46-56.
28. Building Organisational Capacity for Public Sector Innovation, Background paper prepared for the OECD Conference “Innovating the Public Sector: from Ideas to Impact” Paris, 12-13 November 2014;
29. Dowd, K., M. Hutchinson. Alchemists of Loss. How Modern Finance and Government Intervention Crashed the Financial System. John Wiley & Sons Inc., 2010.
30. European Commission, Guide to Social Innovation, DG Regional and Urban Policy, 2013.
31. Hamalainen, T.J., Heiskala, R. Social Innovations, Institutional Change, and Economic Performance: Making Sense of Structural Adjustment Processes in Industrial Sectors, Regions, and Societies, Edward Elgar Publishing, 2007.
32. Innovation in the Public Sector - State-of-the-Art Report, Applied Research and Communications Fund, 2013;
33. Kindleberger, Ch., R. Aliber. Manias, Panics, and Crashes. A History of Financial Crises. John Wiley & Sons Inc., 2005.
34. Leach, C, R. Melicher. Entrepreneurial Finance. 5th ed., Stamford, CT: Cengage Learning, 2015.
35. Mishkin, F.S., S.G. Eakins. Financial Markets and Institutions. Eighth Edition, Pearson, 2015.
36. Mulgan, G. Social Innovation: What it is, why it matters and how it can be accelerated, Skoll Centre for Social Entrepreneurship, University of Oxford, 23 Oct. 2015.
37. Ramsinghani, M. The business of venture capital. 2nd ed., Hoboken, NJ: Wiley, 2014.
38. Reynolds, S., Gabriel, M., Heales, C. Social innovation policy in Europe: where next? The Young Foundation, 2016. <<http://youngfoundation.org/publications/social-innovation-policy-in-europe-where-next/>>
39. Shields, P. and N. Rangarajan, A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management, New Forums Press, 2013.